

II

(Nem jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

A BIZOTTSÁG (EU) 2021/1399 RENDELETE

(2021. augusztus 24.)

az 1881/2006/EK rendeletnek a bizonyos élelmiszerekben előforduló anyarozs-szkleróciumok és anyarozs-alkaloidok felső határértékei tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az élelmiszerekben előforduló szennyező anyagok ellenőrzésére vonatkozó közösségi eljárások megállapításáról szóló, 1993. február 8-i 315/93/EGK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 2. cikke (3) bekezdésére,

mivel:

- (1) Az 1881/2006/EK bizottsági rendelet ⁽²⁾ felső határértékeket állapít meg az élelmiszerekben előforduló egyes szennyező anyagokra, többek között az anyarozs-szkleróciumokra és az anyarozs-alkaloidokra vonatkozóan.
- (2) Az „ergot” (anyarozs) vagy „anyarozs-szkleróciumok” kifejezés a *Claviceps* fajták gombaszervezeteire utal, amelyek a gabona-, illetve fűfélék kalászában a magok helyét foglalják el hosszú, elszíneződött szkleróciumok formájában. Ezek a szkleróciumok különböző alkaloidosztályokat tartalmaznak.
- (3) 2012. június 28-án az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) véleményt fogadott el az élelmiszerekben és takarmányokban előforduló anyarozs-alkaloidokról ⁽³⁾. A Hatóság a főbb *Claviceps purpurea* anyarozs-alkaloidokra alapozta kockázatértékelését, nevezetesen az ergometrinre, az ergotaminra, az ergozinra, az ergokrisztinre, az ergokriptinre, az ergokorninra, valamint a megfelelő -inin epimerekre. 1 µg/testtömeg kg mértékű csoportos akut referenciadózist, valamint 0,6 µg/testtömeg kg mértékű csoportos tolerálható napi bevitelt állapított meg. Arra a következtetésre jutott, hogy bár a rendelkezésre álló adatok nem utaltak arra, hogy a népesség bármely alcsoportja tekintetében aggodalomra lenne ok, az étrendi expozícióra vonatkozó becslések korlátozott számú élelmiszercsoportra vonatkoznak, és nem lehet kizárni más élelmiszerek esetleges ismeretlen mértékű hozzájárulását.
- (4) 2017. július 6-án a Hatóság tudományos jelentést tett közzé az emberek és állatok étrendi eredetű, anyarozs-alkaloidoknak való expozíciójáról ⁽⁴⁾. Egyes népességcsoportok esetében az anyarozs-alkaloidok tekintetében az expozíciós becslések a tolerálható napi bevitelhez közeli expozíciót jeleznek. A legmagasabb expozíciós becslések szerint a krónikus étrendi expozícióhoz elsősorban a kenyér és a zsemlefélek különböző típusai járultak hozzá, különösen azok, amelyek kizárólag rozsból készültek. A legmagasabb akut expozíciós becslés az akut referenciadózishoz közeli akut expozíciót jelzi.

⁽¹⁾ HL L 37., 1993.2.13., 1. o.

⁽²⁾ A Bizottság 1881/2006/EK rendelete (2006. december 19.) az élelmiszerekben előforduló egyes szennyező anyagok felső határértékeinek meghatározásáról (HL L 364., 2006.12.20., 5. o.).

⁽³⁾ Tudományos szakvélemény az élelmiszerekben és takarmányokban előforduló anyarozs-alkaloidokról. EFSA Journal 2012;10(7):2798. (158 o.) doi:10.2903/j.efsa.2012.2798.

⁽⁴⁾ Arcella, D., Gomez Ruiz, J-A., Innocenti, ML and Roldán, R., 2017. Scientific report on human and animal dietary exposure to ergot alkaloids. (Tudományos jelentés az emberek és állatok étrendi eredetű, anyarozs-alkaloidoknak való expozíciójáról.) EFSA Journal 2017;15(7):4902, 53 o. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2020.6109>.

- (5) A Hatóság megvizsgálta az anyarozs-szkléróciomok és az anyarozs-alkaloidok jelenléte közötti kapcsolatot is. Magasabb szinteken statisztikailag szignifikáns lineáris összefüggés figyelhető meg a szkléróciom-tartalom és az anyarozs-alkaloidok szintje között. Ez az összefüggés azonban nem mindig mutatható ki alacsonyabb szinteken, ami azt jelzi, hogy a szkléróciom hiánya nem zárja ki az anyarozs-alkaloidok jelenlétét. Ennek egyik oka az, hogy a gabonafélék kezelésekor a szkléróciom összetörik, és a belőle keletkező anyarozspor ezután a gabonaszemekhez adszorbeálódik.
- (6) Ezért helyénvaló csökkenteni az anyarozs-szkléróciomok tekintetében meghatározott felső határértéket, és felső határértékeket kell megállapítani az anyarozs-alkaloidokra vonatkozóan az ilyen alkaloidokat jelentős mennyiségben tartalmazó, és az emberi expozícióhoz jelentősen hozzájáruló élelmiszerek, valamint a veszélyeztetett népességcsoportok expozíciója szempontjából releváns élelmiszerek tekintetében.
- (7) A helyes mezőgazdasági gyakorlatok, valamint a válogatási és tisztítási technikák alkalmazásával a legtöbb gabonaféle esetében már biztosítható az anyarozs-szkléróciom alacsonyabb szintje. Következésképpen a gabonafélékre vonatkozó jelenlegi felső határértéket csökkenteni kell. E tekintetben, az alkalmazásukkal kapcsolatos problémák kiküszöbölése érdekében, helyénvaló azt is pontosítani, hogy mely szakaszban kell alkalmazni a feldolgozatlan gabonafélékben előforduló anyarozs-szkléróciomokra vonatkozó felső határértékeket.
- (8) Az őrlési termékeket illetően helyénvaló a gabonafajoktól függően különböző felső határértékeket megállapítani az anyarozs-alkaloidokra vonatkozóan. Mivel a rozs az anyarozs-szkléróciommal való szennyeződés nagyobb kockázatával járó gabonafaj, esetében nehezebb elérni az anyarozs-alkaloidok alacsonyabb szintjét, ezért a rozs őrléséből származó termékekre külön felső határértéket kell megállapítani, míg az egyéb gabonafélékből őrléséből származó termékekre alacsonyabb szintet kell megállapítani. Az egyéb gabonafélék őrlési termékei tekintetében azonban a termékek hamutartalmától függően különböző felső határértékeket kell megállapítani annak figyelembevételére érdekében, hogy a több korpát tartalmazó termékek (magasabb hamutartalom) természetes módon magasabb anyarozs-alkaloid-szinttel rendelkeznek, mivel az anyarozs szkléróciom porát a korpa adszorbeálja.
- (9) Továbbá, mivel egyes őrlési termékek esetében várhatóan egyre alacsonyabb szintű szennyezettséget lehet majd elérni, helyénvaló úgy rendelkezni, hogy ezekre a termékekre középtávon szigorúbb felső határértékeket kell alkalmazni. Annak érdekében, hogy a Bizottság nyomon követhesse az e szigorúbb felső határértékek felé történő előrehaladást, és értékelhesse a mezőgazdasági gyakorlatokban, valamint az éghajlati és környezeti tényezőkben bekövetkező változásokból eredő lehetséges változásokat, elő kell írni a tagállamok és az érdekelt felek számára, hogy bocsássák rendelkezésre a szükséges adatokat és információkat.
- (10) A nedves őrlési eljárás melléktermékeként keletkező búzasikérről bebizonyosodott, hogy a helyes gyakorlatok alkalmazása ellenére magasabb arányban tartalmaz anyarozs-alkaloidokat, mivel a gyártási folyamat következményeként az anyarozs-alkaloidok koncentrálnak. Ezért magasabb felső határértéket kell megállapítani az anyarozs-alkaloidok búzasikérben való előfordulására.
- (11) A 396/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁵⁾ I. mellékletének módosítása miatt módosítani kell az 1881/2006/EK bizottsági rendelet mellékletének megfelelő lábjegyzetét.
- (12) Annak érdekében, hogy a gazdasági szereplők felkészülhessenek az e rendelettel bevezetett új szabályok alkalmazására, helyénvaló észszerű időt biztosítani a felső határértékek alkalmazásáig, és átmeneti időszakot biztosítani az e rendelet alkalmazásának kezdőnapja előtt jogszerűen forgalomba hozott élelmiszerek tekintetében. A rozs tekintetében azonban még nem lehet észszerűen számítani az anyarozs-szkléróciommal való szennyezettség elérhető szintjének csökkentésére, ezért helyénvaló hosszabb időt hagyni a helyes mezőgazdasági gyakorlatok szigorúbb alkalmazásának lehetővé tételére, valamint a jobb válogatási és tisztítási technikák alkalmazására.
- (13) Az 1881/2006/EK rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell.
- (14) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottságának véleményével,

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 396/2005/EK rendelete (2005. február 23.) a növényi és állati eredetű élelmiszerekben és takarmányokban, illetve azok felületén található megengedett növényvédőszer-maradékok határértékéről, valamint a 91/414/EGK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 70., 2005.3.16., 1. o.).

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 1881/2006/EK rendelet a következőképpen módosul:

1. A 9. cikk (4) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(4) A tagállamok és az érdekelt felek 2023. január 1-jéig közlik a Bizottsággal a rozs és a rozs őrléséből származó termékek anyarozs-szkleróciumokkal és anyarozs-alkaloidokkal, valamint az árpa, a búza, a tönköly és a zab őrléséből származó termékek anyarozs-alkaloidokkal való szennyeződésének megakadályozása tekintetében lefolytatott vizsgálataik eredményeit, valamint az e célt szolgáló megelőző intézkedések alkalmazásában tett lépéseket.

A tagállamok és az érdekelt felek rendszeresen jelentést nyújtanak be az EFSA-adatbázisba az anyarozs-szkleróciumoknak és anyarozs-alkaloidoknak a rozsban és a rozs őrléséből származó termékekben, valamint az anyarozs-alkaloidoknak az árpa, a búza, a tönköly és a zab őrléséből származó termékekben való előfordulásáról.”

2. A melléklet az e rendelet mellékletében foglaltaknak megfelelően módosul.

2. cikk

A mellékletben felsorolt, 2022. január 1-je előtt jogszerűen forgalomba hozott élelmiszerek minőségmegőrzési vagy fogyaszthatósági idejükig forgalomban maradhatnak.

3. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2022. január 1-jétől kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2021. augusztus 24-én.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN

MELLÉKLET

Az 1881/2006/EK rendelet melléklete a következőképpen módosul:

1. A 2. szakaszban a „2.9 Anyarozs-szkleróciumok és anyarozs-alkaloidok” bejegyzés helyébe a következő szöveg lép:

	Élelmiszerek ⁽¹⁾	Felső határérték
„2.9.	Anyarozs-szkleróciumok és anyarozs-alkaloidok	
2.9.1.	Anyarozs-szkleróciumok	
2.9.1.1.	Feldolgozatlan gabonafélék ⁽¹⁸⁾ a kukorica, – a rozs és a rizs kivételével	0,2 g/kg
2.9.1.2.	Feldolgozatlan rozs ⁽¹⁸⁾	0,5 g/kg 2024.6.30.-ig 0,2 g/kg 2024.7.1.-jétől
2.9.2.	Anyarozs-alkaloidok (*)	
2.9.2.1.	Árpa, búza, tönköly és zab őrléséből származó termékek (900 mg/100 g-nál kisebb hamutartalommal)	100 µg/kg 50 µg/kg 2024.7.1.-jétől
2.9.2.2.	Árpa, búza, tönköly és zab őrléséből származó termékek (legalább 900 mg/100 g hamutartalommal) A végső fogyasztók számára forgalomba hozott árpa, búza, tönkölybúza és zab gabonamagvak	150 µg/kg
2.9.2.3.	Rozs őrléséből származó termékek A végső fogyasztó számára forgalomba hozott rozs	500 µg/kg 2024.6.30.-ig 250 µg/kg 2024.7.1.-jétől
2.9.2.4.	Búzasikér	400 µg/kg
2.9.2.5.	Csecsemőknek és kisgyermekeknek szánt feldolgozott gabonaalapú élelmiszer ⁽²⁾ ⁽²⁹⁾	20 µg/kg

(*) Az anyarozs-alkaloidok felső határértéke a következő 12 anyarozs-alkaloid összegének lefelé kerekített értéke: ergokornin/ergokorninin ergokrisztin/ergokrisztinin; ergokriptin/ergokriptinin (α- és β-forma); ergometrin/ergometrinin; ergozin/ergozinin; ergotamin/ergotaminin. A lefelé kerekített összegben az egyes nem számszerűsített epimerek hozzájárulása nulla.”

2. Az 1. lábjegyzet helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A gyümölcsök, zöldségek és gabonafélék tekintetében hivatkozás történik a növényi és állati eredetű élelmiszerekben és takarmányokban, illetve azok felületén található megengedett növényvédőszer-maradékok határértékéről, valamint a 91/414/EGK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2005. február 23-i 396/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 70., 2005.3.16., 1. o.) I. mellékletében meghatározott vonatkozó kategóriában felsorolt élelmiszerekre. Ez többek között azt jelenti, hogy a hajdina (*Fagopyrum* spp.) a »gabonafélék«, a hajdinából készült termékek pedig a »gabonakészítmények« közé tartoznak. A gyümölcsökre vonatkozó határértékek nem vonatkoznak a fán termő héjas gyümölcsökre.”

3. A 18. lábjegyzet helyébe a következő szöveg lép:

„(18) A felső határérték az első szintű feldolgozás előtt forgalomba hozott feldolgozatlan gabonafélékre vonatkozik. Az integrált termelési és feldolgozási rendszerek esetében a felső határérték a termelési láncban az első szintű feldolgozás előtti szintre vonatkozik. Integrált termelési és feldolgozási rendszerek alatt olyan rendszereket kell érteni, ahol minden beérkező tétel tisztítása, válogatása és feldolgozása ugyanazon létesítményben történik.

A szárítás és tisztítás, beleértve a válogatást (adott esetben a szín szerinti válogatást) és a hántolást, nem minősül »első szintű feldolgozásnak«, amennyiben az egész gabonamag sértetlen marad.

Hántolás alatt a gabonafélék erőteljes kefézése és/vagy koptatása értendő, amelyhez poreltávolítás társul (pl. elszívás).

Amennyiben a hántolást úgy végzik, hogy anyarozs-szkleróciumok is jelen vannak, a gabonaféléket a hántolást megelőzően tisztításnak kell alávetni.”
